Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2024. gada 11. novembra noteikumos Nr. 337 "Noteikumi par kārtību, kādā persona var iesniegt un Latvijas Banka izskata ziņojumu par finanšu tirgu regulējošo normatīvo aktu iespējamiem vai faktiskiem pārkāpumiem"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2024. gada 11. novembra noteikumos Nr. 337 "Noteikumi par kārtību, kādā persona var iesniegt un Latvijas Banka izskata ziņojumu par finanšu tirgu regulējošo normatīvo aktu iespējamiem vai faktiskiem pārkāpumiem"
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 108. panta trešā daļa un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.^{3} panta trešā daļa.
Mērķis un būtība	Finanšu tirgū un tā dalībnieku rīcībā iespējams konstatēt gadījumus, kas neatbilst tiesību aktos noteiktajiem standartiem. Savukārt bez sabiedrības locekļu aktīvas iesaistes un atbalsta ikviena tiesību norma darbojas nepilnvērtīgi. Lai veicinātu savlaicīgu, vienotu un precīzu finanšu tirgu regulējošo prasību piemērošanu un finanšu tirgus dalībnieku darbības kvalitāti, šobrīd ir spēkā Latvijas Bankas 2024. gada 11. novembra noteikumi Nr. 337 "Noteikumi par kārtību, kādā persona var iesniegt un Latvijas Banka izskata ziņojumu par finanšu tirgu regulējošo normatīvo aktu iespējamiem vai faktiskiem pārkāpumiem" (turpmāk – Noteikumi Nr. 337). Lai sekmētu finanšu tirgus caurskatāmību un stiprinātu uzraudzības efektivitāti, Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums ar 2026. gada 17. septembra grozījumiem, kas stājās spēkā 2026. gada 15. oktobrī, tika papildināts ar 108. pantu, kas pilnvaro Latvijas Banku noteikt prasības un kārtību ziņošanai par iespējamiem pārkāpumiem maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas jomā. Šāda ziņošanas sistēma nodrošina iespēju finanšu tirgus dalībniekiem, patērētājiem un citiem interesentiem informēt uzraugošo institūciju par potenciālām neatbilstībām tiesību aktiem, pārkāpumiem vai riskiem, kas var kaitēt pašu finanšu tirgus dalībnieku un to klientu un patērētāju interesēm vai apdraudēt finanšu tirgus stabilitāti. Lai sekmētu finanšu tirgus caurskatāmību un stiprinātu uzraudzības efektivitāti, Patērētāju tiesību aizsardzības likums ar 2026. gada 17. septembra grozījumiem, kas stāsies spēkā 2027. gada 1. janvārī, papildināts ar 25.^{3} pantu, kas paredz Latvijas Bankai pilnvarojumu noteikt prasības un kārtību ziņošanai par iespējamiem patērētāju tiesību pārkāpumiem finanšu pakalpojumu jomā. Šāda ziņošanas sistēma nodrošina iespēju finanšu tirgus dalībniekiem, patērētājiem un citiem interesentiem informēt uzraugošo institūciju par potenciālām neatbilstībām tiesību aktiem, pārkāpumiem vai riskiem, kas var kaitēt pašu finanšu tirgus dalībnieku un to klientu un patērētāju interesēm vai apdraudēt finanšu tirgus stabilitāti.

	Šādas prasības šobrīd jau ir noteiktas Noteikumos Nr. 337. Lai izpildītu Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā un Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ietvertos deleģējumus, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Grozījumi Latvijas Bankas 2024. gada 11. novembra noteikumos Nr. 337 "Noteikumi par kārtību, kādā persona var iesniegt un Latvijas Banka izskata ziņojumu par finanšu tirgu regulējošo normatīvo aktu iespējamiem vai faktiskiem pārkāpumiem"" (turpmāk – projekts).
Leģitīmais mērķis	Projekta mērķis ir citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība, jo personas, kas kompetentajām iestādēm ziņo par faktiskiem vai iespējamiem pārkāpumiem finanšu tirgū un tā dalībnieku darbībā, var sniegt noderīgu informāciju kompetentajām iestādēm un palīdzēt tām atklāt pārkāpumus. Vienlaikus, nosakot skaidru procesu, kā arī informācijas aizsardzības pasākumus, tiek definēti tiesiskie mehānismi šādai ziņošanai, lai Latvijas Banka varētu pildīt tai noteiktos uzdevumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, t. i., ievērojot tiesiskuma principu.
Samērīgums	Ziņošana par iespējamiem vai faktiskiem pārkāpumiem ir viens no veidiem, kas var veicināt gan finanšu tirgus dalībnieka darbības kvalitāti, gan arī tirgus uzticamību kopumā, un šādas informācijas saņemšana var palīdzēt atklāt iespējamus vai faktiskus pārkāpumus, kā arī mazināt pārkāpumu izdarīšanas risku. Tādējādi vienotas ziņošanas kārtības noteikšana var veicināt to, ka ziņojošā persona, kuras rīcībā ir nonākusi informācija par iespējamu vai faktisku pārkāpumu, saprotot, kādā formā un ar kādu saturu tā ziņojumu par pārkāpumu var iesniegt, šādu ziņojumu sniegs. Turklāt vienota kārtība, kāda tiek noteikta noteikumos, var veicināt arī personas labāku izpratni par noteikumos noteikto ziņošanas kārtību un mērķi, proti, ka ziņošana ir ne tikai paša finanšu tirgus dalībnieka un ziņojošās personas interesēs, bet arī visas sabiedrības interesēs, veicinot finanšu tirgus stabilitāti un uzticamību. Līdz ar to projekts ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai. Atbilstošākais veids, kā noteikt juridiski saistošu kārtību ziņojošajām personām ziņojumu sniegšanai, vienlaikus nodrošinot personas datu aizsardzību un paredzot arī to, ka šādi ziņojumi tiek izskatīti, tostarp, ka ziņojošā persona var saņemt gan informāciju par tās ziņojuma saņemšanu, gan informāciju par ziņojuma izskatīšanas gaitu, ir izdot Latvijas Bankas noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas, jo nenodrošinātu saprotamu iesniegšanas un paredzamo ziņojumu izskatīšanas kārtību. Ziņošana pati par sevi likumos, saskaņā ar kuriem projekts izstrādāts, ir noteikta kā tiesība, nevis kā pienākums. Līdz ar to projektam nav negatīvas ietekmes uz ziņojošo personu pienākumiem, un kopumā sabiedrības ieguvums no projektā

	noteiktajām prasībām būs lielāks par šo prasību iespējamām negatīvām sekām.
Spēkā stāšanās	Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārejas noteikumu 54. punktam grozāmo Noteikumu Nr. 337 1.9. apakšpunktam jāstājas spēkā 2027. gada 1. janvārī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Tā kā ziņošana pati par sevi likumos, saskaņā ar kuriem projekts izstrādāts, ir noteikta kā tiesība, nevis kā pienākums, tad projekts nerada papildu administratīvo slogu ziņojošām personām.
Saistītie dokumenti	Ar projektu saistīti: 1) Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums; 2) Patērētāju tiesību aizsardzības likums; 3) Noteikumi Nr. 337.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Nav nepieciešama.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un divu nedēļu laikā no publikācijas dienas par to būs iespējama sabiedrības līdzdalība. Pēc sabiedrības līdzdalībai noteiktā termiņa beigām projektu paredzēts iesniegt izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.
Saskaņošanas rezultāti	Informācija tiks aktualizēta pēc saskaņošanas noslēguma.